

2026

TØNDER
KOMMUNE

§16a **Miljøgodkendelse** af husdyrbrug
Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	7
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	7
4) Lokalisering og landskab	7
5) Ammoniak	8
6) Lugt	8
7) Øvrige emissioner og gener	9
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	11
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	11
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	12
11) Erhvervsmæssig nødvendighed	12
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	12
E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	12
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	12
VILKÅR	14
HØRINGER	20
KLAGEVEJLEDNING	20
BILAG	20

INDLEDNING

Arjan Kamps har den 7. januar 2025 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen (skema nr. 248097) med tilhørende bilag.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 16b-miljøtilladelse efter Husdyrloven fra 2021. Miljøtilladelsen bortfalder, når miljøgodkendelsen efter § 16a bliver udnyttet.

Miljøgodkendelse § 16a – 2025

Ansøger ønsker at udvide husdyrproduktionen på ejendommen. Der søges om:

- Etablering af ny løsdriftsstald.
- Ændring af eksisterende lade til stald.
- Etablering af ny gyllebeholder med teltoverdækning i det åbne land.
- Etablering af ny gyllebeholder med teltoverdækning.
- Etablering af teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 19. marts 2026 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a stk. 1 i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

3250 m² fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe alle kvæg

1085 m² spaltegulv med bagskyl eller ringkanal til flexgruppe alle kvæg.

1808 m² dybstrøelse til flexgruppe alle kvæg.

160 m² fast gulv til flexgruppe alle kvæg

45 m² dybstrøelse til flexgruppe alle dyr

Gødningsareal

2528 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

- Etablering af ny løsdriftsstald.
- Ændring af eksisterende lade til stald
- Etablering af ny gyllebeholder med teltoverdækning i det åbne land.
- Etablering af ny gyllebeholder med teltoverdækning.
- Etablering af teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder.

Dispensation

Den nye gyllebeholder ønskes etableret i en afstand af ca. 9 meter til naboskel. Der søges derfor om dispensation fra afstandskravet på 30 m til naboskel. Det fremgår af vejledning til afstandskrav, at driftsmæssige hensyn kan tillægges større betydning, hvor der er tale om dispensation fra afstand til naboskel mod åbne marker i landzone. Nabomatriklen er en intensivt drevet mark. Det vurderes derfor, at etablering af gyllebeholderen ikke vil medføre væsentlige gener.

På den baggrund meddeler Tønder Kommune dispensation til afstandskravet jf. § 9 i Husdyrloven.

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport med tilhørende bilag, herunder skema nr. 248097 version 6 indsendt via husdyrgodkendelse.dk - se bilag 1.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Kvalitetssikring:
Dorte Fabrin
Miljømedarbejder

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Alslev Vestergård
Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster
BFE-nr.: 9216032
CVR: 43463055
CHR: 50234

2) Kontaktoplysninger:

Arjan Kamps
Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster
Mobil: 61351978
E-mail: mtskamps@gmail.com

3)Rådgiver:

Rikke Kyhn - LRS
Tlf.: 73742041
E-mail: rky@lrs.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ingen andre husdyrbrug med miljømæssig samdrift.

B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE**1) Indretning og drift af anlæg****Stald og anlæg**

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figurer: Placering af stald og gødningsanlæg (ny gyllebeholder i mark ca. 600 m mod syd fremgår ikke af figuren)

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Dybstrøelsesstald	323	Naturlig ventilation	3 m	(#742654) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	275
				(#742747) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	160
				(#742666) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	340
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	3191	Naturlig ventilation	3 m	(#742661) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	260
				(#742659) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse	0	45
				(#742657) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1085
Kalvestald - rundbuehal	195	Naturlig ventilation	3 m	(#742754) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	50
				(#743108) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	268
Ny løsdriftsstald	4736	Naturlig ventilation	3 m	(#742676) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	3250
Ny dybstrøelsesafsnit	985	Naturlig ventilation	3 m	(#819726) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	615
Sum						6348

Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype	Gødningsareal m ²
gyllebeholder (1750 kbm)	Flydende	433 m ²
Lille gyllebeholder (814 kbm)	Flydende	222 m ²
Ny gyllebeholder	Flydende (krav om fast overdækning)	907 m ²
Ny gyllebeholder i mark	Flydende	966 m ²

Tabel: Ansøgt drift

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 8-10

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det at der er redegjort tilstrækkeligt for produktionsarealerne i 8-årsdrift, i nudrift og i ansøgt drift.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 8-10

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af ansøgers kapacitetsberegning, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af gylle og det er oplyst i forbindelse med sagsbehandlingen at dybstrøelse fortsat opbevares i markstak og bruges som flydelag.

Tønder Kommune vurderer, at udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - side 8-10

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkeligt for de bygningsmæssige ændringer.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 10

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger er der ikke miljømæssig forbindelse til andre husdyrbrug.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 10-12

Tønder Kommune vurderer:

Afstandskravet til naboskel for den nye gyllebeholder er ikke overholdt. Øvrige afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens § 6, 7 og 8 er overholdt. Dispensation for det afstandskrav der ikke er overholdt fremgår af side 4.

Den "ny gyllebeholder i mark" ønskes placeret uden tilknytning til eksisterende bygninger i et intensivt dyrket landskab. Området er domineret af store og mellemstore landbrug.

Tønder Kommune har undersøgt om den nye gyllebeholder ønskes etableret indenfor relevante udpegninger, afstandskrav, fredninger m.v. i kommuneplanen, naturbeskyttelsesloven, planloven, museumsloven eller skovloven. Gyllebeholderen etableres ikke indenfor udpegninger omfattet af ovenstående.

Da gyllebeholderen skal placeres i det åbne land stilles der jf. § 45 i godkendelsesbekendtgørelsen vilkår om afskærmende beplantning, samt om at den skal rives ned, hvis den ikke længere er nødvendig for ejendommens drift. Der stilles også vilkår om at en eventuel teltoverdækning skal være lysegrå på både nye og eksisterende gyllebeholdere.

Den nye løsdriftstald etableres i tilknytning til og delvist omkranset af eksisterende bygninger. Der stilles vilkår til valg af farver og materialer, så den nye stald passer til de eksisterende bygninger.

Med de stillede vilkår om placering, farve, materialer og beplantning vurderes det, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at de nye bygninger ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur – Draved Skov - ligger ca. 2,5 km sydvest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er en nedbrudt højmose (Bjergmose) ca. 1,1 km vest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,3 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er et moseområde ca. 1,0 km sydvest for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Inden for en afstand af ca. 500 m til husdyrbruget ligger 6 søer som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Den sø der ligger nærmest – er omkranset af husdyrbrugets anlæg og intensivt dyrkede arealer. Søen vil få en merdeposition på ca. 6 kg N/ha/år. Søen er meget næringsrig og vurderes derfor ikke at være følsom for luft bårn kvælstof. Ca. 300 m øst for husdyrbruget ligger en sø i Arnå ådal. Søen vil få en merdeposition på ca. 1,1 kg N/ha/år. Søen er næringsrig og vurderes derfor ikke at være følsom for luft bårn kvælstof.

Øvrige søer vil ifølge beregninger modtage mindre end 1,0 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående vurderes det ansøgte ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden:

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Alslevvej 2	0	NY	145,8	145,8	582,1	Ja
 Alslevvej 4	0	NY	519,2	519,2	1011,6	Ja
 Løgumkloster	0	NY	721,4	721,4	5061,7	Ja
 Ø. Højst, Højst	0	NY	721,4	685,3	3078,7	Ja

Tabel: Lugtberegning

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommune vurderer:

Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt. På den baggrund vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener**Støj**

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 15-16

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 16-17

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ingen vilkår.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 18-19

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet. Der stilles derfor ingen vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 17

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 26

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning og vilkår til opbevaring og håndtering af affald og brændstof mm. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen skal holdes opdateret, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld og vilkår om at tagnedløbsbrønde og afløb skal sikres så gylle og pladsvæske ikke kan afledes til drænsystemet ved uheld.

Vi vurderer, på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 21

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

På baggrund af ansøgers oplysninger og det stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget opbevarer kemikalier og pesticider forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 21

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i nogen grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så eventuelt spild kan opsamles.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 24

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om egenkontrol ud fra de virkemidler, der er valgt på ejendommen og i overensstemmelse med miljøstyrelsens vejledninger.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 20

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig. Der stilles derfor ingen vilkår.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 19-20

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 22

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om skift til lavenergibelysning, når eksisterende er udtjente. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

På baggrund af ansøgers oplysninger og de stillede vilkår vurderes det, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 22

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget.

På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 23-24

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 7.053 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør 6872 kg N/år.

BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om indretning, udformning og drift af staldsystemerne samt vilkår om fast overdækning af en gyllebeholder.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 25

Tønder Kommune vurderer:

Det vurderes alene på baggrund af afstanden, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

11) Erhvervsmæssig nødvendighed

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – side 9

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer Tønder Kommune at udvidelsen er erhvervsmæssig nødvendig.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 1 – side 5-7.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Ejendommen er beliggende ca. 2,5 km øst-nordøst fra nærmeste Natura 2000 habitatområde Draved Skov.

Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre 0,1 kg N/ha/år efter udvidelsen.

Vi vurderer, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 2,5 km mod vest-sydvest (Draved Skov). Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabel. Staldsystem og dyretypen skal være som angivet i tabellen (placering fremgår af figuren med situationsplan under tabellen):

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Dybstrøelsesstald	323	Naturlig ventilation	3 m	(#742654) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	275
				(#742747) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	160
				(#742666) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	340
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	3191	Naturlig ventilation	3 m	(#742661) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	260
				(#742659) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse	0	45
				(#742657) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1085
Kalvestald - rundbuehal	195	Naturlig ventilation	3 m	(#742754) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	50
				(#743108) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	268
Ny løsdriftsstald	4736	Naturlig ventilation	3 m	(#742676) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	3250
Ny dybstrøelsesafsnit	985	Naturlig ventilation	3 m	(#819726) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	615
Sum						6348
Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype		Gødningsareal m ²			
gyllebeholder (1750 kbm)	Flydende		433 m ²			
Lille gyllebeholder (814 kbm)	Flydende		222 m ²			
Ny Gyllebeholder	Flydende (krav om fast overdækning)		907 m ²			
Ny gyllebeholder i mark	Flydende		966 m ²			

Tabel: Oversigt over stalde, dyr og opbevaringslagre

Figur: Situationsplan

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Stalde og anlæg

3. Staldene skal være indrettet med det staldsystem der fremgår af vilkår 1 og med et produktionsareal og et staldareal der ikke overstiger det areal der er angivet i vilkår 1.
4. Nye bygninger skal placeres som angivet på situationsplanen i vilkår 1.
5. "Ny Gyllebeholder" må opføres med et overfladeareal på maksimalt 907 m².
6. Produktionsarealer med fast drænede gulve skal etableres efter anvisningerne i "Videnskatalog over kvægstaldsgulve med 0,89 kg NH₃ pr. m² produktionsareal" udgivet af Seges Innovation 21. februar 2023".
7. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af gulvarealet. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmitte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmitte.
8. "Ny gyllebeholder i mark" må opføres med et overfladeareal på maksimalt 966 m² og skal placeres som angivet på nedenstående figur og minimum 9 meter fra naboskel:

Landskabelige hensyn

9. Den eksisterende beplantning, som er markeret med grønt i vilkår 8, skal vedligeholdes og eventuelt udgåede træer og buske skal løbende erstattes.
10. "Ny gyllebeholder i mark", der placeres uden tilknytning til det eksisterende anlæg, skal fjernes, hvis den ikke længere er nødvendig for ejendommens drift.
11. Ved teltoverdækning af gyllebeholderne på ejendommen skal farven være lysegrå.
12. Den nye løsdriftsstald skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende staldbygninger.

Ammoniak

13. "Ny Gyllebeholder" skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
14. Åbning af teltdug må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Eventuelle skader på overdækningen skal repareres indenfor en uge efter skadens opståen.
15. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes herom.
16. På produktionsarealer med faste drænede gulv med skraber og ajlefløb skal der foretages automatiske skrabninger af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.
17. Det skal sikres, at ajlefløbene til enhver tid kan aflede ajlen, så der ikke er pytter på de fast drænede gulve.
18. Skraberne skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Gødningsopbevaring og - håndtering

19. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
20. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
21. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Støj

22. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Målinger eller beregninger til kontrol af, at vilkåret er overholdt, skal udføres når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målingerne kun forlanges 1 gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Fluer og skadedyr

23. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
24. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Lys

25. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

26. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 25 m fra gyllebeholderne eller ensilagesiloerne skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle eller pladsvæske til drænsystemet.

27. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for husdyrbrugets ansatte og den skal opdateres løbende.
28. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.

Kemikalier og pesticider

29. Kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

30. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
31. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

32. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
33. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, vand og brændstof
 - Enhver form for driftsstop af skrabeanlæg på produktionsarealer med faste dræned gulve skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
 - Logbog, servicefaktura, registreringer fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberne er i drift og vedligeholdes skal opbevares på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
 - Der skal føres logbog over teltoverdækning på "Ny Gyllebeholder", hvori evt. skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

34. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
35. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

36. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el og brændstof.
37. Der skal skiftes til lavenergibelysning i stalde og lader, når de eksisterende lyskilder er udtjente.

Vandforbrug

38. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
39. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 7. juli 2025 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at de personer, som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 612 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Idet den ny gyllebeholder placeres i en afstand på over 300 m til nærmeste nabobeboelse, vil disse naboer ikke blive hørt.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Bemærk at klagenævnet 1. februar 2017 har skiftet navn, så der kan være flere steder, hvor det stadig står navngivet som Natur- og Miljøklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget senest torsdag den 16. april 2026.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Idet godkendelsen omfatter byggeri uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, må den ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, og en klage vil have opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

BILAG

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport fra ansøger

**Miljøkonsekvensrapport
I forbindelse med ansøgning om
§ 16a MILJØGODKENDELSE
af husdyrbruget på
Arnåvej 25
6240 Løgumkloster**

November 2025

BASISOPLYSNINGER

Titel	Miljøkonsekvensrapport i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbruget Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster efter husdyrbrugslovens § 16a
Ejendommens adresse:	Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster
Cvr-nr.:	43463055
Matr.nr.:	189 m.fl. Alslev, Højst
Ejer og ansøger:	Arjan Kamps Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster Mobil: 61351978
Ejendomsnummer:	9216032
Konsulent:	Rikke Kyhn, Miljøkonsulent Landbrugsrådgivning Syd Mail: rky@lrs.dk Mobil: 20245052
Tilsynsmyndighed:	Tønder Kommune
Ansøgningskema	245.097

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Arjan Kamps ejer udover Arnåvej 25, også 2 bygningsløse ejendomme Arnåvej og Kruåvej. Dertil er lejet en stald, hvor ungdyr pt. er opstaldet. Dog forventes dette lejemål at ophøre når der gives tilladelse til byggeri og udvide på Arnåvej 25.

Biaktiviteter

Der er ikke biaktiviteter på ejendommen.

IE-brug

Husdyrbruget er ikke kategoriseret som et IE-brug.

1.0 Indledning	4
2. Ikke teknisk resumé	5
3. Miljøtekniske redegørelse	8
3.1 Indretning og drift af anlægget.....	8
3.2 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	10
3.3 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	10
3.3.1 Generelle afstandskrav	11
3.3.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab	12
3.3.3 Bilag IV arter	12
3.4 Ammoniakemission og -deposition	13
3.4.1 Naturpunkter	13
3.5 Lugtemission.....	14
3.6 Øvrige emissioner og gener	15
3.6.2 Støv	17
3.6.3 Lys	17
3.6.4 skadedyr	17
3.6.5 Transporter	17
3.7 Reststoffer, affald og naturressourcer.....	19
3.7.1 Spildevand	20
3.7.2 Olie- og kemikalier	21
3.7.3 Vand- og energiforbrug	21
3.7.4 Foder.....	22
3.8 BAT-Ammoniakemission.....	22
3.9 Grænseoverskridende virkninger	24
3.10 Påvirkning af jordarealer og jordbund	24
3.11 Alternative løsninger	24
3.12 Samspejlet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	24
3.13 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6	25
3.14 Oplysninger om konsulenten.....	25
4. Konklusion	25

1.0 Indledning

Denne rapport er en miljøkonsekvens rapport, som beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster, beliggende i Tønder Kommune.

Det ansøgte omfatter udvidelse af besætningen, med etablering af ny stald, 2 nye gyllebeholdere, inddragelse af lade til stald samt ændringer i eksisterende stalde.

Produktionen er ikke et IE-brug, da det er en malkekvægsproduktion.

Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbruget og dennes udvidelse af dybstrøelsesafdelingen, samt de forhold, der gør sig gældende ved den eksisterende produktion. Rapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er en udbygning som tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens forslag til en skabelon.

Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget.

Rapporten indledes med et ikke-teknisk resumé, fremfor at slutte med det, da det vurderes, at det er en mere naturlig opbygning.

2. Ikke teknisk resumé

Husdyrbruget og produktionsomfang

Ansøgningen omhandler husdyrbruget på Arnåvej 25, 6240 Løgumkloster. Husdyrbruget er på nuværende tidspunkt en malkekvægsbesætning med en §16b miljøtilladelse fra 2021, og der foreligger i dag godkendelse til et produktionsareal fordelt på 970 kvm dybstrøelse (til alle kvæg), 510 kvm med fast gulv (til alle kvæg), samt 1085 kvm sengestald m spaltegulv bagskyl/ringkanal (til alle kvæg).

Med denne ansøgning, søges om godkendelse til at etablere ny løsdriftsstald, indretning i lade til dybstrøelsesstald samt opførelse af 2 nye gyllebeholdere. Den ene bliver placeret ca. 10 meter syd for ny stald, og den anden placeret på markarealet syd for driftsbygninger. Den nye stald får et produktionsareal på 3518 kvm og produktionsarealet i indretning af lade bliver på 615 kvm. De nye gyllebeholdere bliver på hhv. ca. 4000 og 4500 kbm. Der søges også om at få tilladelse til at overdække begge nye gyllebeholdere samt den store eksisterende beholder.

Samlet bliver produktionsarealet på bedriften på 6348 kvm, heraf er 1853 kvm dybstrøelse, 1085 kvm er sengestald med bagskyl/ringkanal og 160 kvm er sengestald med fast gulv og 3250 kvm er sengestald med fast drænet gulv med skraber.

Udvidelsen foretages primært for at kunne få plads til alle ungdyr på ejendommen og for at sikre velfærden for kælvende køer, som udløser behov for mere staldareal. Det ansøgte anlæg placeres i tilknytning til eksisterende bygninger og de vil falde naturligt ind i den eksisterende bygningsmasse. Den nye stald placeres syd for den eksisterende lade. I eksisterende kostald bliver der indsat malkebotter, og der er tidligere givet en tilladelse med en fleksibel kvægproduktion på produktionsarealet.

Kvægbrug er ikke IE-brug, og er dermed ikke omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner.

Landskabelige forhold

Husdyrbruget er beliggende i landzone i Tønder kommune. Der er ikke udarbejdet en lokalplan for landzoneområdet.

Husdyrbruget ligger i et område med mange spredte hegn langs markskel og af små bevoksninger, naturområder og skove. Hegnene er typisk placeret efter terrænforholdene og fremstår derfor uden et gennemgående mønster.

Potentielle gener

Der vurderes kun at være tale om mindre ændringer i lugt, transport, støj mv. fra ejendommen. Det vurderes, at støjbilledet fra ejendommen ikke vil ændres væsentligt og forventes forsat ikke at blive et problem for de omkringboende. Det vil forsat være de samme indkørsler, der vil blive brugt til produktionen. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, som ikke vil være til væsentlige gene for de omkringboende.

Beregningerne i ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, som et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Fluer og skadedyr vil fortsat blive bekæmpet.

Husdyrgødning

Husdyrgødningen fra produktionen er både gylle og dybstrøelse, og derudover vil der komme vaskevand ved rengøring af staldene.

Gylle udbringes med gyllevogn med læssekran.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Som følge af udvidelsen på husdyrbruget med udvidelse ved etablering af ny ungdyrstald, kommer der mere ammoniakdeposition fra husdyrbruget til den nærliggende natur.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til både kategori 1 natur og 0,2 kg kvælstof pr. hektar pr. år kategori 2 natur.

Til kat. 3 natur er den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Beregningerne viser at der ikke vil ske en merdeposition på over 1 kg N til kat. 3 natur (tør natur). Dog ligger den noget over for enkelte §3 søer tæt ved ejendommen. Ud fra ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet og at husdyrproduktionen kan drives på stedet under hensyntagen til beskyttede arter af planter og dyr.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "Best Available Techniques").

Der er et fast krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrloven og tilhørende bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

De eneste teknologier der er godkendt til reduktion af ammoniak i kvæg stalde er gylleforsøringsanlæg fra JH Forsuring NH₄⁺, som er midlertidigt optaget på listen, og fast overdækning af gylletanke.

I den nye stald der etableres, bliver en med dybstrøelse og en del med senge og fast drænet gulv. I denne etableres ikke gylleforsuring, da dette ikke giver mening i det staldsystem der er valgt. Eksisterende lade inddrages til stald, som indrettes som store dybstrøelsesboks og foderbord i midt.

Dertil etableres overdækning på både eksisterende store gyllebeholder samt begge nye gyllebeholder.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT for ammoniak.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget vil udarbejde en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen vil indeholde relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger. Placeringen af den ansøgte stald er valgt ud fra hvordan stalden rent logistisk indpasses bedst ift. de eksisterende anlæg og ift. landskabet og de nærmeste naboer. 0-alternativet er at ejendommen drives videre efter vilkårene fastsat i den eksisterende miljøgodkendelse.

Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3. Miljøtekniske redegørelse

3.1 Indretning og drift af anlægget

Bygningssættet på Arnåvej 25, er placeret samlet, dog på nær den store eksisterende gyllebeholder, som er placeret ude i marken vest for ejendommen samt den nye gyllebeholder der placeres ude i markarealet syd for bedriften. Den nye stald og den anden nye gyllebeholder bliver placeret tæt ved eksisterende lade og øvrige driftsbygninger.

Oversigt over husdyrbrugets bygninger:

Bygningen der er angivet i ansøgning som Kostald, består flere bygninger, der er sammenhængende. Bygning 1a-1d er i it-systemet indtegnet som én polygon.

Bygning 1a: Tankrum, staldkontor, opsamlingsplads, malkestald og dybstrøelsesboks. Produktionsarealet er angivet til 45 m² dybstrøelse og 160 m² sengestald med fast gulv (opsamlingsplads, ingen senge). Bygningen er med naturlig ventilation.

Bygning 1b: Løsdriftsstald med naturlig ventilation. Stalden er indrettet som sengestald med spalter og skraber, med foderbord i den nordlige side af bygningen. Produktionsarealet er angivet til 1.085 m² sengestald med spalter (inkl. nakkebomsareal).

Bygning 1c: Dybstrøelsesafdeling indrettet som fællesboks. Bygningen er med naturlig ventilation. Produktionsarealet er angivet til 260 m² dybstrøelse.

Bygning 1d: Dybstrøelsesafdeling indrettet med 11 dybstrøelsesbokse. Bygningen er med naturlig ventilation. Produktionsarealet er angivet til 340 m² dybstrøelse.

Bygning 2: Dybstrøelsesstald med udvendigt foderbord. Bygningen er med naturlig ventilation. Produktionsarealet er angivet til 275 m² dybstrøelse.

Bygning 3: Kalvestald med kalvebokse der ønskes lovliggjort. Der er lavet afløb til eksisterende ajlebeholder. Produktionsarealet er angivet til 50 m² dybstrøelse. Stalden er med naturlig ventilation.

Bygning 4. Ny stald. Den nye løsdriftsstald indrettes med et foderbord i midt og 3 rækker senge og fast gulv i hver side af stalden. Der vil blive etableret malkerobotter, og i enden der vender op mod stuehus, etableres dybstrøelsesarealer der kan anvendes aflastningsbokse og separationsbokse til brug bl.a. ved dyrlæge og inseminør besøg.

I laden der er placeret ved siden af den nye stald, indrettes med dybstrøelsesbokse både til kælvnings og kalve.

Produktionsareal i den nye stald forventes at blive på ca. 3250 kvm til sengestald med fast drænet gulv og 268 kvm til dybstrøelse. Dermed bliver det samlede produktionsareal i denne bygning på 3518 kvm.

Den nye stald bliver ca. 128 meter lang og ca. 37 m bred, og opføres i samme materialer som eksisterende bygninger.

Bygning 5: eksisterende lade der ændres til stald. Heri indrettes med foderbord i midt og store dybstrøelsesbokse ud i hver side. Produktionsareal i den stald forventes at blive på ca. 615 kvm til dybstrøelse.

Det vurderes, at udvidelserne er erhvervsmæssig nødvendige.

Det samlede produktionsareal på bedriften bliver på 6348 kvm, heraf er 1853 kvm dybstrøelse og resterende er sengestalde.

Der har i tidligere godkendelse, været projekteret et udendørs motionsareal med adgang fra opsamlingspladsen. Området skulle have været etableres med fast gulv og en sokkelkant hele vejen rundt, for at undgå at der kan ske afstrømning af gødningsrester. Denne plads er dog ikke etableret. Den var projekteret til at være på 350 kvm med fast gulv.

På ejendommen er der 2 gyllebeholdere og der projekteres at opføre 2 nye beholdere på hhv. ca. 4000 og 4500 kbm.

Den mindste beholder er beliggende lige nord for staldanlægget.

Den anden nuværende beholder er beliggende ude på marken ca. 275 meter vest for staldanlægget. Disse beholdere er på hhv. 810 m³ og 1.750 m³.

Den nye der opføres ønskes placeret syd for driftsbygningerne og sydvest for ny stald, ca. 10-15 meter fra ny stald.

Ved staldanlægget er der et plansiloanlæg som omfatter 1770 kvm

Der vil blive etableret læhegn rundt om ny gyllebeholder.

Bygning 6: Gyllebeholder på 810 kbm. Der anvendes et naturligt flydelag.

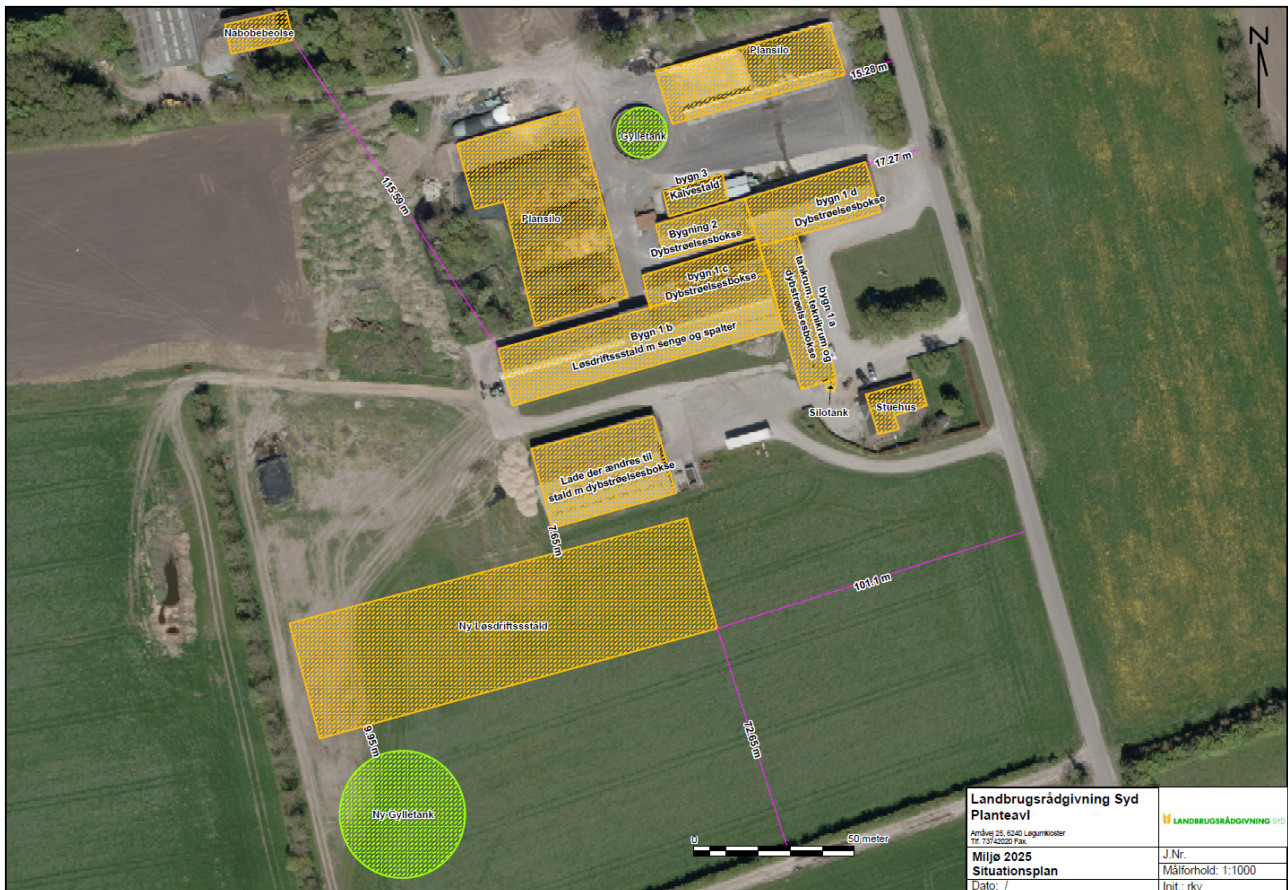
Bygning 7: Gyllebeholder på 1.726 kbm. Der anvendes et naturligt flydelag.

Bygning 8: Eksisterende plansiloer.

Bygning 9: Ny gyllebeholder ca. 4000 kbm – placeres sydvest for ny stald, i tilknytning til driftsbygningerne

Bygning 10: Stuehus

Bygning 11: Ny gyllebeholder 4500 kbm – placeres ude i mark, syd for ejendom

Figur 1. Situationsplan

Ejendommen har en miljøtilladelse fra 2021, hvor der blev givet tilladelse til husdyrbruget efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal, og hvor der er fleksibilitet på placering i anlægget indenfor dyretyper malkekøer og opdræt over 6 måneder.

Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen bliver ved etablering af de 2 nye beholdere på 11.060 kbm ekskl. kapacitet i fortank og i gyllekanaler. Den samlede opbevaringskapacitet vil være tilstrækkelig til at sikre 9 mdr. opbevaringskapacitet, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3.2 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøges lejer et staldanlæg til ungdyr, dette vil dog med godkendelse af udvidelse på hovedejendommen ikke længere være relevant. Så efterfølgende vil der ikke være produktionsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

3.3 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Allslevvej 2, som ligger ca. 500 m nordøst for husdyrbruget. Den nærmeste samlede bebyggelse er

Alslev, som ligger ca. 905 m øst for husdyrbruget, og den nærmeste byzone er Øster Højst, som ligger ca. 2,6 km syd for husdyrbruget.

3.3.1 Generelle afstandskrav

Afstande ift. § 6, 7 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra de nærmeste staldanlæg.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	Ca. 13 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	Ca. 15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	>7 meter (plansiloanlæg) Ca. 9-10 meter (ny gyllebeholder i mark)	30 meter
Nærmeste nabobeboelse (uanset landbrugspligt)	Ca. 500 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse uanset om det er landbrug eller ej) i samlet bebyggelse	2000 meter	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde	3800 meter	50 meter

Afstandskravene nævnt i ovenstående, med undtagelse af afstand mellem naboskel og plansilo, og egen boring og kostald, afstand til naboskel ved ny Gyllebeholder i mark er overholdt, da anlæggets afstand til områderne er større eller lig med ovenstående krav.

Den eksisterende ensilageplads overholder ikke afstandskravet til naboskel da der kun er 7 m til skel mod nord. Der er tidligere søgt om dispensation for afstandskravet.

I gårdspladsen ligger ejendommens egen vandboring. Afstandskravet på 25 m til boringen er ikke overholdt for kostald. Der er tale om eksisterende og lovligt opførte bygninger, og i bygningen tættest på boring, er tankrum, og kontor. Der er ingen risiko for forurening af boringen. Der er tidligere givet dispensation til at fravige kravet.

Ved placering af ny gyllebeholder i marken, placeres den på et areal hvor der i dag er beplantning med juletræer. Den ønskes placeret ude ved markarealer hvor gyllen skal anvendes. Dog er afstand til naboskel dog ikke 30 meter (ca. 9-10 meter). Der søges dog om dispensation til at

fravige dette krav. Arealet på nabomatriklen er drevet agerjord og der ligger ingen beboelser i nærheden.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at de ansøgte stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg overholder husdyrbrugslovens afstandskrav.

3.3.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab

Husdyrbruget er beliggende i landzone, og driftsbygningerne ligger samlet. Udvidelsen har til formål at sikre at husdyrproduktionen kan opfylde velfærdskrav i forhold til lov om hold af kvæg.

Der er ikke udarbejdet en lokalplan for landzoneområdet. Ejendommen ligger i område med almindelige drikkevandsinteresse.

Den ene nye gyllebeholder ønskes placeret tæt på den nye stald. Den anden nye gyllebeholder placeret på markarealer syd ejendommen, så gyllen pumpes ud til der hvor den skal udbringes. Denne placering er valgt da det er en hensigtsmæssig. Der er ingen nabobeboelser tæt ved. Der er ved denne placering nem adgang til den, da der går en driftsvej op til arealer. Dette gør det lettere både ved udbringning af gylle eller hvis der skal leveres fra biogas.

Bedriftens anlæg ligger uden for diverse beskyttelseslinjer, såsom kirkebyggelinje, fortidsminder, sø og å-beskyttelseslinje mv.

Den nye stald der søges om, bliver etableret bag eksisterende lade, og i nær tilknytning til denne, og den ny gyllebeholder placeres tæt på ny stald, så driftsbygninger ligger samlet.

Driftsbygningerne samt det ansøgte nye stald, ligger delvist skærmede af de levende hegn og mange småbeplantninger i nærområdet og af de eksisterende bygninger og falder på den måde naturligt ind i landbrugslandskabet i området. Det ansøgte byggeri adskiller sig ikke størrelsesmæssigt fra øvrige landbrugsejendomme i området. Ejendommens produktionsbygninger ligger som en samlet enhed.

Vurdering

Det vurderes at udvidelsen med ny stald og ny gyllebeholder er placeret hensigtsmæssigt sammen med de øvrige driftsbygninger og vil, sammen med de øvrige bygninger komme til at ligge indpasset i landskabet uden at virke dominerende. Stalden opføres i ikke reflekterende materialer. Da ejendommen ligeledes ligger uden for div. beskyttelseslinjer og øvrige udpegninger i kommuneplanen vurderes det, at det ansøgte projekt vil kunne gennemføres uden at påvirke landskabet negativt.

3.3.3 Bilag IV arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde.

Følgende bilag IV-arter er ifølge Tønder kommune ved miljøgodkendelse i 2009 vurderet at de kunne tænkes at forekomme: vandflagermus, brun flagermus, langøret flagermus, sydflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, dværgflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø, strandtudse, grøn mosaikguldsmå, snæbel.

Der er registreret rødlistede arter i en del af moseområderne som også har høj HNV score. Der forventes dog ikke at bedriftens udvidelse vil kunne forværre raste, yngle eller levesteder, da der er god afstand mellem anlæg og naturområderne.

3.4 Ammoniakemission og -deposition

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

3.4.1 Naturpunkter

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning).

Udvidelse af staldanlægget er i ansøgningen, skemaID 248097 vurderet ift. ammoniakemission fra staldanlægget og påvirkningen fra denne på nærliggende naturområder og nærmeste Natura 2000-område. Beregninger er foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk.

Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Der er i alle stalde valgt 3 m i det der er naturlig ventilation, og det kan forventes at luften kommer ud gennem alle sider/åbne steder i stalden. Ruheder er valgt som Landbrug i oplandet og som hhv. Blandet natur med lav bevoksning, Blandet natur med middel bevoksning, Skov og vand i naturpunkt.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under Indretning og drift.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Anlægget er beliggende ca. 2,7 km nordøst for, det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i husdyrgodkendelse.dk, som viser at totaldepositionen til det nærmeste kategori 1-naturområde er 0,1 kg N/ha/år. Dermed overholder anlægget grænseværdierne til deposition i kat 1-naturområdet.

Det er vurderet ud fra afstanden samt beregnede ammoniakdepositioner på kategori 1 natur, at det ansøgte projekt ikke har skadelige virkninger på natur kategoriseret som kategori 1 natur.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Anlægget er beliggende ca. 7,5 km sydøst for det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i husdyrgodkendelse.dk, som viser at totaldepositionen til det nærmeste kategori 2-naturområde er 0,0 kg N/ha/år. Dermed overholder anlægget grænseværdierne til deposition i kat 2-naturområdet.

§ 3-områder

Indenfor 1.000 m fra staldanlægget er der 5 moser og nogle potentielle ammoniakfølsomme skovarealer.

Der er foretaget beregninger i Husdyrgodkendelse.dk, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år. r. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 2,6 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 88: Kongens Mose og Draved Skov

Da kvægbedriften ikke er beliggende i eller omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Og denne viser ingen påvirkning fra anlægget, hvilket er begrundet i afstanden.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

3.5 Lugtemission

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Der er naturlig ventilation i alle staldene.

Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion. I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Alslevvej 2 	0	NY	145,8	145,8	582,1	Ja
Alslevvej 4 	0	NY	519,2	519,2	1011,6	Ja
Løgumkloster 	0	NY	721,4	721,4	5061,7	Ja
Ø. Højst, Højst 	0	NY	721,4	685,3	3078,7	Ja

Figur 2 Samlet resultat af lugtberegningen.

Af figur 2 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning. Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene. Som det fremgår af figur 2 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste nabo er Alslevvej 2, samlet bebyggelse er Alslevvej 4 og nærmeste byzone er Øster Højst. Hvis der er andre husdyrbrug nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v. eller nærmere end 100 m fra samme punkt på en enkeltbolig, vil lugtgenekravet blive forøget, da der i så fald vil være kumulation. Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og til områdetyperne byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig jf. figur 2.

Lugtberegningerne viser, at geneafstandene overholdes, og det vurderes, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener fra ejendommen. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.6 Øvrige emissioner og gener

Husdyrbrugets støjkluder er malkeanlæg, foderblanding, gyllepumpe, kompressor samt den daglige brug af traktor og transportere til/fra ejendommen samt kørsel med markmaskiner.

Ventilationen er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilatorer.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften.

Herudover vil der være sæsonarbejder, særligt udkørsel af gylle 4-5 gange årlig og høst og ensilering af afgrøder. Sæsonaktiviteter er meget vejrafhængige, og for ensilering er kvaliteten af afgrøden helt afhængig af rettidigt høsttidspunkt, hvorfor der køres intensivt mens aktiviteten står på. Der tilstræbes at der køres primært i dag og aftentimer, men kørsel i de sene aftentimer kan i få dage om året være nødvendigt pga. vejrliget for at få afsluttet aktiviteten og sikre rettidig bjærgning af afgrøden. Ved at køre intensivt sikres at aktiviteten kun pågår over et kortere tidsrum og at så få dage som muligt berøres.

Mælketransporterne foregår hver anden dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets køreplaner. Det samme gælder afhentning af levende dyr. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Der er opsat malkerobotter i stalden, så malkning kan foregå hele døgnet. Disse er dog placeret inde i bygning.

Blanding af foder foregår ved plansiloanlæg. Der blandes og køres ind med mixer-vogn og dette foregår i dagtimerne.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, de støjende aktiviteter er afskærmet fra nabo af læhegn, hvilket betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være til meget begrænset gene for nærmeste nabo eller omkringboende.

Tiltag for minimering af støjgener for omboende: Blanding af foder foregår ved pladsen som ligger mellem stald og plansiloerne. Bygningerne vurderes af have en afskærmende virkning for udbredelse af støj. Foderblanding foregår primært i dagtimerne om morgenen.

Minimering af støjgener handler således primært om hensynsfuld adfærd og at støjende aktiviteter videst muligt søges afviklet i dagtimerne på hverdage, men i fht. daglige rutiner omkring fodring og malkning vil det ikke kunne undgås at der vil forekomme støj i perioderne hvor der malkes og fodres.

Transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentligt støjgener i nærmiljøet.

Det vurderes, at støjbilledet fra ejendommen ikke vil ændres væsentligt og forventes forsat ikke at blive et problem for de omkringboende. Der har ikke tidligere været klager over støj. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende.

Rystelser/vibrationer

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det

omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporten kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporten i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

3.6.2 Støv

Støvgener vil kunne forekomme ved intern kørsel med landbrugsmaskiner og transporten til og fra ejendommen. Ligeledes kan der forekomme støvgener ved håndtering af foder og halm. Der er dog så langt til de nærmeste nabobeboelser, at afstanden i sig selv betyder at støvgener ikke vil kunne forekomme. Både råvarer og halm opbevares inden dørs i bygningerne, strøning af senge og dybstrøelsesarealer foregår inde i staldene, hvorfor støvgener ved håndtering af foder og strøelse vurderes at være minimale. Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.6.3 Lys

Der er almindeligt orienteringslys på driftsbygningerne

Vest for den nye kalvestald er der sat en mast op med to lamper, som lyser i vestlig retning, over mod plansiloerne. Lamperne tændes manuelt og bruges kun efter behov, primært i forbindelse med blanding af foder.

I kostalden er der våge-/orienteringslys tændt om natten. I staldene er lyset kun tændt i dagtimerne, hvis dagslyset ikke dækker behovet ved tilsyn af dyr. I kalve og ungdyrstalde er lyset kun tændt i dagtimerne efter behov.

Der forventes kun at ske ændringer af udendørsbelysningen ved etablering af orienteringslys på ny bygning.

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende.

3.6.4 skadedyr

Der vil på ejendommen forsat blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent. Der opleves ikke et problem med skadedyr eller fluer på ejendommen.

Ejendommen er tilmeldt den kommunale ordning til rottebekæmpelse.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.6.5 Transporter

Miljøgodkendelsen vurderer og regulerer primært de dele af transporter som vedrører de benyttede til og frakørsler på ejendommen, mens landbrugsrelaterede kørsler på offentlig vej reguleres af færdselsloven og politiet.

Der er fire indkørsler til ejendommen, se figur 1, situationsplanen. Der planlægges ikke nye indkørsler i forbindelse med det ansøgte projekt ved staldanlæg, dog søges om overkørsel fra vej til markareal i forbindelse med placering af gyllebeholder sydvest for stalden. Her er ønsket om at etablere en markareal der går syd ned til den asfalterede vej.

Alle indkørsler ved staldanlæg anvendes i forbindelse med driften. Indkørsel nr. 1 bruges især til gyllekørsel og i forbindelse med høst/ensilering. Indkørsel nr. 3 bruges også til beboelsen og indkørsel nr. 4 bruges især til kørsel med halm, maskiner, afhentning af mælk osv.

Transporter sker i forbindelse med håndtering af dyr, afhentning af mælk, udbringning af husdyrgødning, høstarbejde, levering af foder m.m. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget i en kortere afgrænset periode. Hovedparten af de daglige transporter foregår i dagtimerne. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet rundt. Afhentning af mælk og levende dyr følger mejeriet/slagteriets køreplaner og kan derfor forekomme udenfor normal arbejdstid.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der været et øget transportbehov til og fra husdyrbruget. Antallet af transporter før og efter udvidelse fremgår af tabel 1 nedenfor. En transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal nudrift/år	Antal ansøgt drift/år
Afhentning Mælk	365	365
indkøbt foder og råvare	17	25
Levende dyr	18	18
Døde dyr	12	18
Brændstof og hjælpestoffer	12	18
Grovfoder	Ca. 250 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-5 dage fra maj-oktober	Ca. 365 transporter pr. år. aktiviteten foregår i perioder over 1-10 dage fra maj-oktober
Husdyrgødning	Ca. 240 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden	Ca. 400 transporter pr. år. Hovedsageligt i forårsperioden
Affald	26	26
Øvrige	26	26
I alt antal transporter	Ca. 966	Ca. 1261

Tabel 1 Det skønnede antal transporter

Antallet af transporter til og fra husdyrbruget forventes at stige nogenlunde proportionelt med udvidelsen, dog vil der være kunne opnås en mindre effektivisering, da der i flere tilfælde vil kunne være muligt at medbringes større mængder pr. transport. Transport med husdyrgødning og grovfoder afhænger dog også af vognens kapacitet, som dog er begrænset at max. vægt der må transporteres med på vej. Der er hovedsageligt antallet af transporter med husdyrgødning og foder der forventes at stige væsentligt.

Da der ikke er beboelser relativt tæt på ejendommen, vil evt. gener fra transporter primært stamme fra almindeligt markarbejde samt fra kørsel på offentlig vej, som ikke reguleres med denne miljøgodkendelse. I forhold til sæsonbetingede transporter og arbejder tilstræbes at der køres intensivt i den periode hvor aktiviteten pågår, idet det minimerer det berørte tidsrum / antal dag hvor evt. gener vil kunne forekomme, herunder også risiko for at der trækkes jord ud på vejene mv. Vejene ryddes for evt. jord umiddelbart efter arbejdets ophør.

Det øgede antal transporter vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboerne. Transporterne vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på landevejene. Som udgangspunkt sker der udelukkende de nødvendige transporter. Reststoffer, affald og naturressource

3.7 Reststoffer, affald og naturressourcer

Virksomheden følger affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelsesloven samt Tønder Kommunes affaldsregulativ for erhvervsvirksomheder. Affald fra virksomheden omfatter primært plast fra overdækning, pap og papiremballager, diverse emballage fra tilskudsfodermidler og hjælpepestoffer. Ligeledes jern og metal skrot og i mindre omfang olie og malingsrester mv.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Tønder Kommune.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i lade/maskinhus, og afleveres løbende på kommunale modtagerstationer.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Der er opstillet en container til erhvervsaffald, herunder plastik, ved gavlen af bygning 1c. Containeren tømmes efter behov.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). forefindes normalt ikke på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-pærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i garage/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Olierester/spildolie forekommer kun i begrænset omfang, da service på traktorer foregår på værksted. Evt. aflevering sker til den kommunale modtageplads.
Evt. medicinrester afleveres til dyrlæge.

Døde dyr afhentes af DAKA. Afhentning af døde dyr sker efter behov og med dags varsel
Døde dyr opbevares på betonpladsen bag kalvestald/rundbuehallen.
Afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til forbipasserende og med gode adgangsforhold ved afhentning.

Opbevaring af gylle sker i godkendte gylletanke. Gylletankene inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Der udføres løbende 10 års beholderkontrol på beholderne. Beholderne tømmes med selvsugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

Dybstrøelse fra småkalve kommer i gylletanken som flydelag, og den øvrige dybstrøelse køres direkte ud eller lægges i markstak, hvis der er behov for det.

Der sker ikke ændringer med hensyn til opbevaring, håndtering eller bortskaffelse af affald. Samlet vurderes det, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

3.7.1 Spildevand

Vaskevand fra malkeanlæg og tankrum ledes til gyllesystemet.

Overfladevand fra plansiloanlæg ledes til ajlebeholder hvorfra det pumpes over i gyllebeholderen. I kalvestalden er der etableret med afløbsrender i gulvet med afløb til ajlebeholderen.

Tagvand fra den nye stald bliver evt. ledt til forsinkelsesbassin og langsomt videre til dræn, og herfra løber det til vandløbssystemet.

Ejendommen anvender vand fra egen boring. Største forbrugsposter er drikkevand til dyrene samt vand til vask af malkeanlæg. Der føres kontrol med vandforbruget. Robotmalkeanlæg holdes serviceret.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

I alle stalde anvendes der drikkekopper eller drikkekar, hvorved vandspild undgås. Drikkekar er med flydere. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til gylle-pumpning, belysning, malkning og mælkekøling. Af energibesparende teknikker kan nævnes naturlig ventilation i staldene. Og der anvendes vand til køling af mælketank og det opvarmede vand genindvindes i produktionen. Køleanlægget kontrolleres én gang årligt af et autoriseret firma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, hvilket er energibesparende. I en del af staldene er lyskilde udskiftet til LED belysning, og det tilstræbes at der udskiftet til LED ved den løbende vedligehold og udskiftning.

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi.

Som følge af, at der sker udvidelse i produktionsanlægget i ansøgt drift, vil vand og energiforbruget stige forholdsmæssigt.

Det vurderes, at der i nødvendigt omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes også at flere af disse teknikker er at betragte som BAT.

3.7.4 Foder

Foderet består som i nudriften primært af græs og majsensilage, samt indkøbt kraftfoder. Indkøbt foder opbevares i foderladen. Grovfoder opbevares hovedsageligt i plansiloerne. Derudover kan der forekomme opbevaring af foder i markstakke. Markstakkene etableres i henhold til den gældende lovgivning.

Der opbevares råvarer i den vestlige ende af bygning 1c, samt i lade (bygning 9) samt i udendørs råvaresilo.

Der fodres efter foderplan som udarbejdes af kvægbrugskonsulent. Derved sikres det, at det altid er den nyeste viden, som ligger til grund for foderplanen. Foderplanen afstemmes løbende således, at fodermængden tilpasses køernes aktuelle ydelse. Ligeledes foretages der løbende kvalitetsmålinger fra mejeriet. Der tages foderanalyser af grovfoderet med henblik på konstatering af fosfor- og proteinindhold i foderet. Foranstaltningerne sikrer, at der ikke udskilles unødige næringsstoffer i gyllen. Det vurderes, at de tiltag, der praktiseres mht. opbevaring og håndtering af

foder og ensilage er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet og omgivelserne, samt at BAT bliver opfyldt i forhold til fodring

3.8 BAT-Ammoniakemission

Som det fremgår af tabel 2 er BAT-kravet overholdt, da den faktiske ligger under det samlede krav.

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	6042	1011	7053
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	6042	830	6872
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	181
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 2 BAT-beregning

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og reoverede staldafsnit.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Dybstrøelsesstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	Alle dyr; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	2,30	2,30
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Eksisterende kostald, kalve- og ungdyrstald	Alle kvæg; Sengestald med fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68
Kalvestald - rundbuehal	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
Ny løsdriftsstald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny løsdriftsstald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny dybstrøelsesafsnit	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Produktion	Areal (m ²)	BAT krav (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#742654) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	275	0,84	1	231		
(#742657) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1085	1,16	1	1259		
(#742659) Flexgruppe: Alle dyr; Dybstrøelse	45	2,30	1	104		
(#742661) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	260	0,84	1	218		
(#742666) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	340	0,84	1	286		
(#742747) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	160	1,68	1	269		
(#742754) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	50	0,84	1	42		
(#742676) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafføb	3250	0,89	1	2892		
(#743108) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	268	0,84	1	225		
(#819726) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	615	0,84	1	517		

Tabel 3 Forudsætning for BAT-beregning

De eneste godkendte teknologier, der i dag er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste er gylleforsøringsanlæg fra JH Forsuring NH₄+, som er midlertidigt optaget på listen, og fast overdækning af gylletanke. Der er ønske om at få overdækket begge nye gyllebeholdere og der søges om mulighed for, at også at kunne overdække den eksisterende, så der kan sikre mindre opsamling af overfladevand. Gylleforsuring er fravalgt, dels da BAT-kravet er overholdt ved at anvende overdækning af ny gyllebeholder.

BAT-niveauet er lovbestemt og sikrer at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til at der er valgt staldsystemer og/eller teknologi er blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget. De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

3.9 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger et stykke fra den dansk/tyske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.10 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Ejendommen ligger uden for område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomt indvindingsområde.

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster. Der sker en udvidelse med ny løsdriftsstald, ændring af lade til dybstrøelsesstald og der søges om tilladelse til opførsel af 2 nye gyllebeholdere i forbindelse med projektet.

I byggefeltet ved etablering af ny stald og gyllebeholdere, vil det være nødvendigt at flytte jord. Der vil derfor være tale om terrænregulering og reguleringen er minimal. Museet vil blive forespurgt undervejs i processen.

Dyrkning af arealer herunder jord behandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.7.3 om bedste tilgængelige teknik. Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholdere foregår med sugeskran. Opbevaring og håndtering af olieprodukter sker på forsvarlig vis. Håndtering af olieprodukter sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.11 Alternative løsninger

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen sker i tilknytning til eksisterende bygninger. Placeringen af udvidelsen er valgt ud fra hvordan stalden rent logistisk indpasses bedst ift. de eksisterende anlæg og ift. landskabet og de nærmeste naboer.

3.12 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 27
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplistede faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.13 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. jf. § 4 stk. 6 nr. 6

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

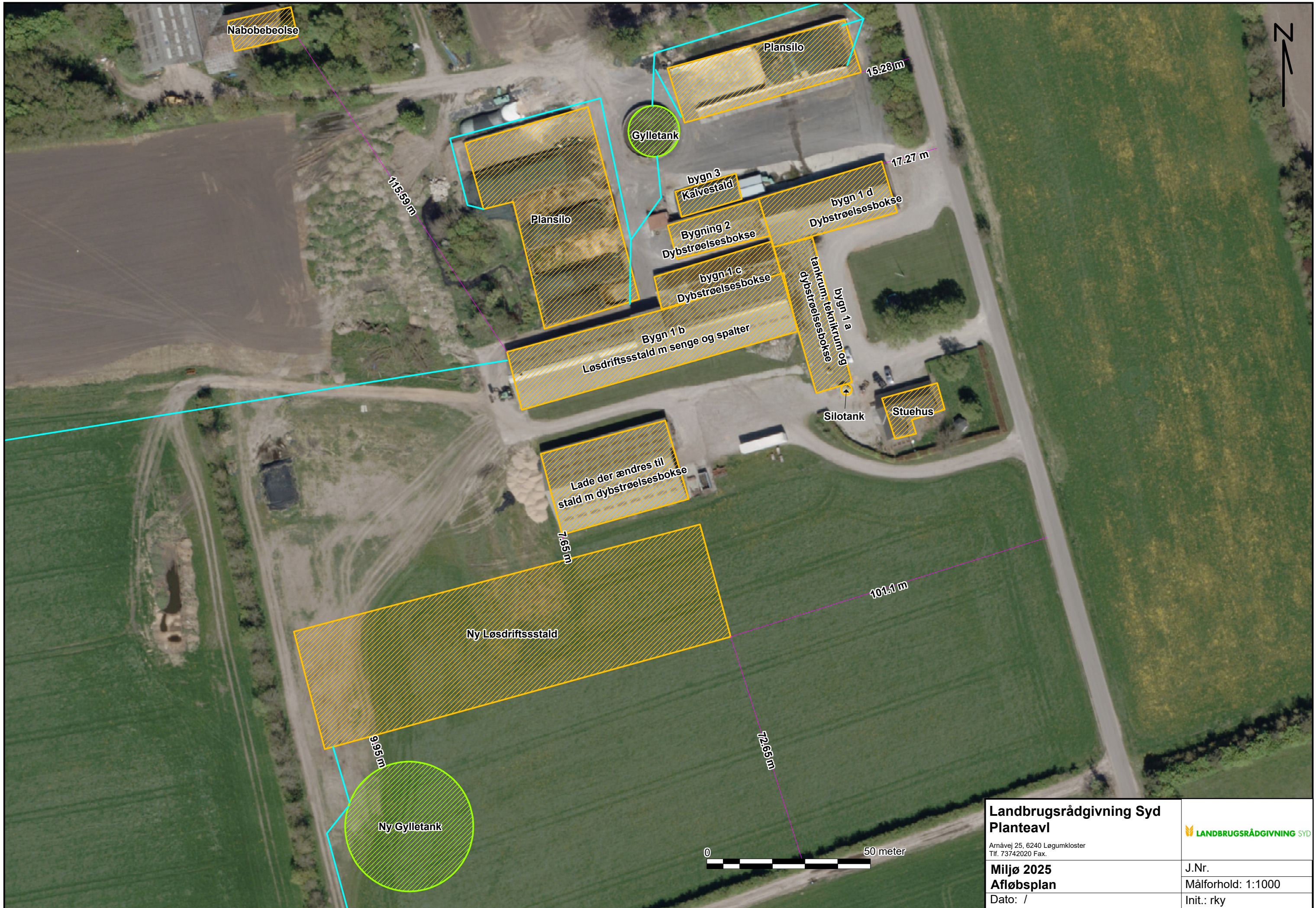
Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan situationer skal håndteres i tilfælde af uheld eller katastrofer. Beredskabsplanen vil blive opdateret løbende ifm. med ændringer på ejendommen. I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.14 Oplysninger om konsulenten

Rikke Kyhn, Landbrugsrådgivning Syd, Helsingørj 6, 7100 Vejle.

4. Konklusion

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Landbrugsrådgivning Syd Planteavl <small>Amåvej 25, 6240 Løgumkloster Tlf. 73742020 Fax.</small>		
Miljø 2025 Afløbsplan Dato: /		J.Nr. Målforhold: 1:1000 Init.: rky